

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 1492
Warszawa, 19 czerwca 2013 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

**- o zmianie ustawy o Radzie Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Ligię Krajewską.

(-) Elżbieta Achinger; (-) Małgorzata Adamczak; (-) Andrzej Biernat; (-) Jerzy Borowczak; (-) Jacek Brzezinka; (-) Bożenna Bukiewicz; (-) Renata Butryn; (-) Marian Cycoń; (-) Barbara Czaplicka; (-) Czesław Czechyra; (-) Zofia Czernow; (-) Alicja Dąbrowska; (-) Artur Dunin; (-) Waldy Dzikowski; (-) Jerzy Fedorowicz; (-) Arkady Fiedler; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Czesław Gluza; (-) Cezary Grabarczyk; (-) Rafał Grupiński; (-) Katarzyna Hall; (-) Roman Kaczor; (-) Jan Kaźmierczak; (-) Małgorzata Kidawa-Błońska; (-) Magdalena Kochan; (-) Brygida Kolenda-Łabuś; (-) Agnieszka Kołacz-Leszczyńska; (-) Ewa Kołodziej; (-) Ewa Kopacz; (-) Jerzy Kozdroń; (-) Iwona Kozłowska; (-) Ligia Krajewska; (-) Józef

Lassota; (-) Tomasz Lenz; (-) Zofia Ławrynowicz; (-) Stefan Niesiołowski; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Janina Okrągły; (-) Andrzej Orzechowski; (-) Maciej Orzechowski; (-) Artur Ostrowski; (-) Sławomir Jan Piechota; (-) Julia Pitera; (-) Kazimierz Plocke; (-) Marek Plura; (-) Halina Rozpondek; (-) Marek Sawicki; (-) Krystyna Sibińska; (-) Krystyna Skowrońska; (-) Wiesław Suchowiejko; (-) Michał Szczerba; (-) Marcin Świącicki; (-) Donald Tusk; (-) Robert Tyszkiewicz; (-) Piotr Van der Coghien; (-) Marek Wójcik; (-) Jadwiga Zakrzewska; (-) Stanisław Żelichowski.

USTAWA
z dnia 2013 r.

o zmianie ustawy o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

Art. 1.

W ustawie z dnia 21 stycznia 1988 r. o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (Dz. U. Nr 2, poz. 2, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 2000 r. Nr 31, poz. 382) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, zwana dalej „Radą”, inicjuje i koordynuje działalność związaną z upamiętnianiem historycznych wydarzeń, miejsc, Znak Polski Walczącej oraz postaci w dziejach walk i męczeństwa Narodu Polskiego, zarówno w kraju jak i za granicą, a także bliskich Narodowi Polskiemu miejsc walk i męczeństwa innych narodów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

2) w art. 3 w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) czuwanie nad ochroną Znak Polski Walczącej.”;

3) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. 1. Znakiem Polski Walczącej jest symbol w kształcie kotwicy, składający się z liter „P” i „W” połączonych ze sobą w taki sposób, że litera „P” umieszczona jest nad środkiem litery „W”.

2. Znak Polski Walczącej stanowi dobro ogólnonarodowe podlegające ochronie prawnej na zasadach przewidzianych dla ochrony dóbr osobistych.

3. Do dochodzenia ochrony Znak Polski Walczącej uprawniony jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Minister działa z własnej inicjatywy albo na wniosek Rady.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa ma na celu objęcie ochroną prawną znaku Polski Walczącej – Kotwicy. Inicjatywa w zakresie ustawowego uregulowania ochrony tego znaku została podjęta przez Związek Powstańców Warszawskich.

Znak Polski Walczącej powstał w 1942 r. w kołach konspiracyjnych Komisji Propagandy Warszawskiego Okręgu Armii Krajowej jako symbol polskich działań wyzwoleniczych. Kotwica była malowana w ramach tzw. małego sabotażu w czasie okupacji niemieckiej przez członków AK (głównie przez członków konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Wawer”). Znak ten był malowany trudno zmywalną farbą na murach okupowanej stolicy i innych miast Generalnej Guberni, tablicach ogłoszeniowych i przystankach tramwajowych. Jednym z najbardziej spektakularnych miejsc, na których umieszczono kotwicę był Pomnik Lotnika usytuowany przy Placu Unii Lubelskiej, niedaleko głównej siedziby gestapo w Warszawie. Dokonał tego Jan Bytnar pseudonim „Rudy”.

„Kotwica”, jako znak Polski Walczącej pojawił się w Warszawie w marcu 1942 r. Znak został wybrany spośród 27 propozycji zgłoszonych na konspiracyjny konkurs ogłoszony przez Biuro Informacji i Propagandy Komisji Propagandy Okręgu Warszawskiego AK. Jednym z inicjatorów tego konkursu był Czesław Michalski.

Zwyciężył projekt „kotwicy”, którego autorką (współtwórczynią) była najprawdopodobniej instruktorka harcerska Anna Smoleńska (28.2.1920 – 19.3.1943 r.) pseudonim „Hania”, studentka historii sztuki na tajnym Uniwersytecie Warszawskim.

Znak Polski Walczącej to symbol, którego człon w kształcie litery „P” symbolizuje Polskę a ramiona w kształcie litery „W” walkę – kotwicę jako symbol nadziei na odzyskanie wolności. Rolą tego znaku było podniesienie społeczeństwa polskiego na duchu poprzez ukazywanie kotwicy jako symbolu trwającej podziemnej walki wyzwoleniczej i nadziei na zwycięstwo.

Związek Powstańców Warszawskich chcąc zachować historyczną wartość i patriotyczny charakter tego znaku zabiega o jego ochronę ze względu na wykorzystywanie w celach pozostających w niezgodzie z charakterem i znaczeniem tego symbolu.

Projekt wprowadza ochronę Znak Polski Walczącej poprzez ustanowienie tego znaku jako dobra ogólnonarodowego podlegającego ochronie prawnej na zasadach przewidzianych dla dóbr osobistych. Podmiotem uprawnionym do dochodzenia takiej ochrony byłby minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Podmiot ten podejmowałby działania w tym zakresie z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Ustalenie tej nowej kompetencji dla ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego pozostaje w zgodzie z art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2007 r. nr 65, poz. 437 ze zm.), w myśl którego dział kultura i ochrona dziedzictwa narodowego obejmuje sprawy rozwoju i opieki nad materialnym i niematerialnym dziedzictwem narodowym oraz sprawy działalności kulturalnej, w tym mecenatu państwowego nad działalnością kulturalną, w szczególności w zakresie podtrzymywania i rozpowszechniania tradycji narodowej i państwowej. Jednocześnie w myśl art. 14 ust. 3 tej ustawy Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa podlega ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Czuwanie nad ochroną Znak Polski Walczącej byłoby jednym z zadań Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Rada ta inicjowałaby oraz koordynowała działalność związaną z upamiętnianiem tego Znak. Proponowane kompetencje uzupełniają katalog zadań określonych dla Rady w art. 1 i 3 ustawy z dnia 21 stycznia 1998 r. o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, w którym wymienia się m.in.: inicjowanie i koordynowanie działalności związanej z upamiętnianiem historycznych wydarzeń, miejsc i postaci w dziejach walk i męczeństwa Narodu Polskiego oraz sprawowanie opieki nad miejscami walk i męczeństwa oraz trwałe upamiętnianie związanych z tymi miejscami faktów, wydarzeń i postaci.

W celu wprowadzenia powyższych regulacji proponuje się dokonanie zmian w art. 1 i 3 oraz dodanie art. 4a do ustawy z dnia 21 stycznia 1998 r. o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (Dz.U. Nr 2, poz. 2, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz 2000 r. Nr 31, poz. 382).

Projektowana ustawa nie rodzi negatywnych skutków finansowych.

Projekt ustawy nie przewiduje wydania aktów wykonawczych.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.